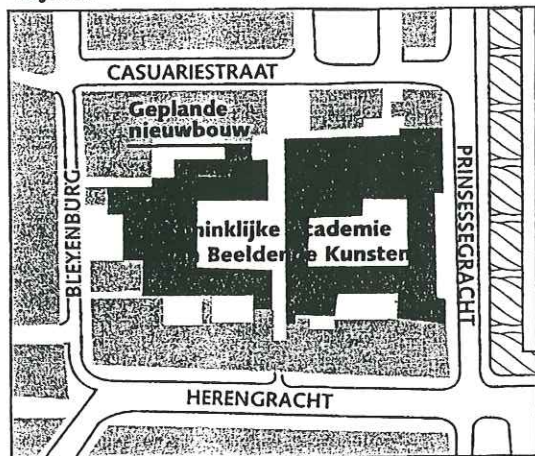

KONINKLIJKE ACADEMIE

Deuren open naar de stad

Haagsche Crt. 1997-07-05

INFOGRAFIEK SIJTHOFF PERS/ROB HOFLAND

De Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten zal het komende jaar een ingrijpende verandering ondergaan. De modernistische school aan de Prinsessegracht in Den Haag wordt, via nieuwbouw in het hart, gekoppeld aan het neoklassieke gebouw aan het Bleijenburg. Van Mourik Vermeulen Architecten moet ruimte en orde

DOOR CASPER POSTMAA

Den Haag – De architect heeft een maquette en zelfs een luchtfoto nodig om aan te geven waar de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten volgend jaar haar nieuwe uitlopers in de oude binnenstad krijgt. Merkwaardig genoeg moeten de bewoners van Den Haag het lange tijd met die beelden doen, want de 20 miljoen gulden kostende vernieuwingsoperatie zal geheel schuilgaan achter allang bestaande gevelwanden. De kavel waarbinnen de academie als een soort vrijstaat de grenzen van de kunst verkennt, wordt omsloten door Prinsessegracht, Casuariestraat, Bleijenburg en Herengracht. Tot voor kort moest de academie het doen met het bekende gebouw aan de Prinsessegracht, maar

dit in modernistische stijl door architect Jan Buijs ontworpen (1933-1937) complex schiet reeds lang op vele punten tekort.

Enige jaren geleden zijn de voorgevels al gerepareerd en schoongemaakt, maar meer dan een facelift was dat niet. Het onderwijsinstituut voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd en kampt bovendien met ruimtegebrek, waardoor grote afdelingen in twee dependances elders in de stad zijn gehuisvest, wat aanleiding was tot steeds meer organisatorische problemen.

De oplossing daagde toen de Belastingsschool aan het Bleijenburg naar Utrecht verhuisde en een warwinkel aan gebouwen en ruimtes vrijkwam die de academie uiteindelijk kon overnemen. Uitgangspunt voor de gro-

te aanpak van het zeer diverse complex was minstens curieus, want de academie begint straks met een monument uit de jaren dertig aan de Prinsessegracht en eindigt aan het Bleijenburg met een monumentale gevel uit 1874. En daartussen vond Van Mourik Vermeulen Architecten ook nog een plek om nieuwbouw in te passen. Maar vooral moesten Peter Vermeulen en projectarchitect Piet Grouls een nieuwe ordening aanbrengen, want niet alleen maak je binnen de rechthoekige kavel een reis door de tijd, het verloop der jaren heeft ook een chaos gecreëerd van huisjes en gebouwen die vaak op geen enkele manier bij elkaar horen. Allereerst moest een oud proble-

em worden opgelost: de academie had geen hart. Wel is er een binnenplaats waar het groen inmiddels tamelijk wild is opgeschoten, maar binnen schakelen de vertrekken zich aaneen zonder dat het tot een ontmoeting komt. Voor buitenstaanders is het Buijs-monument dan ook een ondoordringbaar doolhof. Vermeulen en Grouls hebben dat opgelost door een centrale route van voor naar achter (het Bleijenburg) te creëren. Aan die zogenaamde Vitale Lijn liggen alle belangrijke functies en afdelingen. Daarnaast kan de bezoeker zich oriënteren op de buitenwereld, als hij de twee binnenhoven passeert die als de twee rondjes van een acht achter el-

kaar liggen. Precies in het centrum van het complex doorsnijdt nieuwbouw de academie van links naar rechts (van Herengracht naar Casuariestraat). In die wat hoger gelegen, langwerpige ruimte wordt het restaurant ondergebracht, en dat is het vanzelfsprekende ontmoetingspunt dat academiedirecteur Chris Rehorst als eis had gesteld. Vanuit de kantine kijken de studenten uit op het tweede binnenhof, dat eveneens voor buitenexposities zal worden gebruikt.

Peter Vermeulen: „Wij zullen aan die binnenplaats weinig toevoegen. Dat is het voordeel van een krap budget: het dwingt tot soberheid. De studenten kunnen hier de sfeer be-

palen”. Onderscheid tussen de twee hoven zal er wel blijven bestaan. De plaats van de bestaande academie zal een zachter, groen karakter krijgen, tegenover de stenen hardheid van de tweede cour. Aansluitend aan het restaurant verrijst de tweede nieuwbouw, waarin functies zijn ondergebracht die chemische grondstoffen gebruiken zoals donkere kamers en een lithografische drukkerij.

Openbaarheid

Wie de route verder volgt zal straks richting Bleijenburg door een serie van expositiezalen komen waarvan de laatste direct aan de voordeur grenst: het eindpunt van de Vitale Lijn, maar voor de Hagenaar straks

het begin. Na de voltooiing van de (ver)nieuwbouw zal de Prinsessegracht dienstdoen als ingang voor de studenten, terwijl de bezoekers van de tentoonstellingen bij de statige gevel aan het Bleijenburg worden ontvangen.

„Tot nu was de academie een gesloten instituut, maar daar gaan we verandering in brengen. De openbaarheid wordt vergroot”, legt Rehorst uit. „Aan het Bleijenburg opent de academie zich naar de stad”. Het einde van de door Peter Vermeulen en Piet Grouls ingenieus uitgestippelde reis is nog niet ten einde, want aan het Bleijenburg ligt ook nog een voorplaats die mogelijk dienst zal doen voor beeldtentoon-

stellingen. Ook dit chique deel van het academiecomplex heeft vrijwel altijd in dienst van het onderwijs gestaan. Niet alleen in de recente geschiedenis toen de Belastingsschool hier zetelde, maar ook in het allereerste begin. Het was in 1874 de 'Eerste gemeentelijke Hoogere Burgerschool' en Louis Couperus was een van de leerlingen. Na een paar jaar kreeg hij zijn congé; alleen voor Nederlands had hij een voldoende.

De studenten van de Koninklijke Academie die wellicht ooit eenzelfde smadelijke gang moeten gaan, kunnen uit de glorieuze carrière van Couperus hoop putten: ook na afloop van de Vitale Lijn gaat het leven verder.

adres: Prinsessegracht 4

opmerkingen:

	herkomst Haagsche Courant	datum: 5-7-97
	Gemeente 's-Gravenhage	monumentenzorg